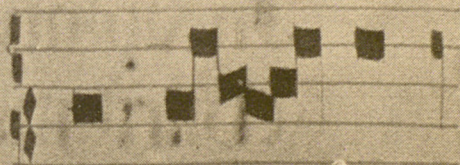

LLUC

rie, et festu B.V. Marie de Luch
ad vesperas, et octet horas anie

Tam es set

Rex in accu

LLUC

REVISTA MENSUAL

ANY XLII — NÚM. 495

MAIG 1962

DIRECTOR:

P. CRISTÒFOR VENY, M. SS. CC.

ADMINISTRACIÓ:

SANTUARI DE LLUC
ESCORCA (MALLORGA)

(Amb llicència eclesiàstica)

Depòsit Legal P. M. 276-1958

SUMARI

	<u>Pàg.</u>
Defendamos al hombre.	<i>Juan J. Genovard, M. SS. CC.</i> 130
COSES NOSTRES	
Joan Alcover poeta cristià	<i>Gabriel Llompart, C. R.</i> . 132
L'ibres mallorquins 138
Vida cultural 139
ARQUEOLOGIA	
Terrisses i bronzes del Vilar de Talapí	<i>J. Mascaró Pasarius</i> . . . 141
SECCIÓ DEL LECTOR	
La premsa mallorquina ens estimula 144
PER LA NOSTRA HISTÒRIA	
En Lluç durante la guerra de sucesión	<i>R. Juan y Mestre, M. SS. CC.</i> 146
NOTES D'ART	
Revista a les Sales d'exposició	<i>Josep Bauçà i Pisà.</i> . . . 149
ELS LLIBRES SANTS	
La Bíblia explicada al poble. Lloança a Déu Creador	<i>Miquel Ollers, M. SS. CC.</i> . 152
LLUC PER MALLORCA	
Informació del Santuari 155
El nuevo trono de la Virgen de Lluç 157
PÀGINES D'HUMOR	
Coverbos 158
Epigrames 160

A LA PORTADA: *Maria, Reina de maig, és cantada pels infants Blauets de l'Escolania de Lluç des de fa quatre-cents anys. Aquesta fulla d'un llibre de cor del primer Santuari mallorquí ens mostra la Patrona de l'Illa en la seva antiga gonella com a motiu ornamental de la primera lletra de l'ofici In festum B. V. Mariae de Lluç.*

DEFENDAMOS AL HOMBRE

EN la reciente encíclica de Juan XXIII aparece insistentemente un principio que permea toda la textura de la doctrina social católica. Se trata de la dignidad de la persona humana. El individuo tiene una dignidad que hay que respetar y tener en cuenta a la hora de estructurar las relaciones sociales.

Por poco que queramos ahondar en busca de las raíces filosóficas de esta exigencia, nos encontramos luego con el hecho básico que permite distinguir al hombre del resto de los seres que con él se encuadran dentro de las fronteras del mundo material; y es que el hombre, que por una parte de sí mismo se alinea en el campo de lo material, por otra parte de sí empalma con el mundo del espíritu. Y esto precisamente es lo que le distingue y enaltece.

Porque la sola materia representa un puro tránsito, un momento en la evolución continua hacia nuevas formas, un punto cualquiera de una línea que avanza persistentemente. Ha nacido una planta que ahondando sus raíces en tierra fecunda va tomando de ella la propia substancia. Pero esta planta va a servir de alimento a una oveja, pongamos por caso. Es así como la materia se ve relegada al rango del servidor. No será un fin en sí misma, sino sólo un medio

para otro fin exterior a ella. Sólo la persona es para sí. El yo de cada uno es una finalidad que polariza hacia sí toda la materia. El hombre se pone en contacto con ésta por aquella parte de sí que le tiene anclado en la realidad material. Y se eleva sobre ella por esta otra parte de sí que es el espíritu. El individuo, persona humana, con su alma espiritual, tiene la posibilidad de sujetar y llevar a sí todas las cosas de la tierra, poniéndolas a su propio servicio. Aunque lo que más le enaltece sea aquella otra posibilidad de elevarse por sobre la realidad caduca y pasajera y lanzarse a beber la perfección y el amor en sus fuentes más puras, en el corazón mismo de Dios.

No podemos aspirar a un mundo mejor, fundado en las bases del amor, ni siquiera podemos aspirar a un mundo pacífico mientras no nos convenzamos de ello. Hay una diferencia esencial entre el hombre y la máquina, aunque ambos igualmente cuestan dinero, a la hora de producir; pero no hay por otra parte ninguna diferencia esencial de un hombre a otro hombre. Cada uno de los demás tiene elementos suficientes para ser rey de la creación, tanto como Adán. Y si pensamos en cristiano cada uno de los demás es, por añadidura un hijo de Dios.

Ibamos rumiando estas ideas mientras en alguna calle del mundo Caín seguía matando a Abel; o mientras nuestros niños, el mundo de la esperanza, aprendían en sus lecturas infantiles a no respetar esa cosa que se mata con tanta facilidad; o mientras aquel padre de familia iba contemplando un edificio grande y vacío junto a su única habitación repleta; o mientras, quién sabe dónde, alguien iba a la caza de este animal cuya carne a veces se vende tan cara.

Y hemos sacado una consecuencia. La paz del mundo, el amor de los hombres del mundo es algo que debe construirse trabajosamente, en la entraña del propio ser de cada uno. Porque cada vez que un hombre ha decidido en su corazón respetar a un semejante, ha dejado un poco más de ser Caín y ha colocado una piedra en los fundamentos del amor.

JUAN J. GENOVAR, M. SS. CC.

JOAN ALCOVER, POETA CRISTIÀ*

*Hi ha un temps per plorar
Hi ha un temps per riure
Hi ha un temps per gemegar
Hi ha un temps per ballar*
(Eclesiastès, III, 4)

DE tota aquesta llavor que –hem sentit a l’Evangeli d’avui– el sembrador va escampant damunt el terror, voldria vos fixàsseu en un granet, minúscul si voleu, però que si el tinguéssim ben sembrat dins el cor i el regàssem amb amor, ens podria dar molt de fruit. És un granet d’humanitat. Un granet que ens parla del recte concepte de l’home cristià. Si en parlar d’ell el que jo vos diga no vos fa, no el llanceu –jo vos ho prec–, sinó preniu-lo pel vostre compte i tornau-lo examinar. Haurà estat que no el vos hauré sabut presentar... Si voleu saber d’on l’he tret, vos ho diré sense empatx; de la primera afirmació del *Credo* que hem resat: *Credo in unum Deum, factorem caeli et terrae, visibilium et invisibilium*: Crec en un Déu creador del cel i de la terra, de les coses visibles i de les invisibles. Aquesta afirmació es va repetir moltes vegades dins la primitiva Església contra un grup de pensadors que despreciaïen i desjectaven aquest món de les coses visibles, dolent, pervertit i pervertidor. Contra ells és que des de temps antics ençà deim: Crec en *el mateix* Déu creador del cel i de la terra, de tot quant de visible i d’invisible hi ha...

La primera lluita doctrinal de l’Església es va desenvolupar contra els objectors de consciència del món, no de Déu (P. Charles). I això em du a reclamar la vostra atenció sobre el pròlec d’un llibret de poesies on l’autor, poeta cristià, es defensa contra pretesos objectors diguent que ell no és cap estàtua, sinó un home.

Si vosaltres pensau en aquelles dues poesies de la nostra terra, *El Pi de Formentor* i *Desolació*, i vos aturau un moment a considerar les dues imatges

* Paraules llegides a Miramar el 25 de febrer d’enguany, en la celebració del XXXVI aniversari de la mort del poeta.

d'home baix la metàfora d'arbre, que presenten a la vostra atenció, haureu de convenir que són diferents ferm una de l'altra. A pesar d'això, tant de pes, tant de sentit té l'idealisme de l'una com l'existencialitat de l'altra.

La vida és així: té dues vertents, dos caires; és existència i per tant roda i canvia...¹

Per això l'autor de *Desolació* protesta i té tot el dret per protestar contra els qui volen fer poesia de marbre, esculpurada per un cisell estoic. Una cosa és un estoic; una altra cosa és un cristià. Molt distinta és la postura cristiana del qui aguanta en la fe, mitjançant la fidelitat de cada dia, de la roca o el faralló contra el qual s'abaten les onades —i de tantes que n'ha passades arriba que ja no les sent. Inclús eu els moments de la Història de l'Església, difícils i tempestuosos, quan una necessitat d'emergència ha duit a molts a una postura estoicista com per exemple la Reforma catòlica, quan semblava que les files de l'Església militant eren una falange de lluitadors i herois, sortiren homes con Sant Felip Neri que tenien un caire més humà. I per poc que gratem encara dins els altres, veurem com posseeixen més graus d'humanitat del que a primera vista sembla.

Jo som un home, diu el nostre poeta, diu Joan Alcover. Hi ha gent que oblidada massa sovint què és ésser home: ésser mudable, sotmès a mil lleis, físiques, psíquiques, sociològiques i cosmològiques, ésser contingent de veres. La Sagrada Escriptura, dins aquell llibre del Vell Testament que he citat en començar, l'autor del qual, posat dins la corrent alternant de la vida, no investiga les causes del dolor com fa Job, sinó que s'acomoda a una sapiència del viure, de l'anar tirant —a l'espera d'unes solucions definitives que havien d'arribar amb la Revelació progressiva del Nou Testament—, l'autor, dic, de l'Eclesiastès ens diu de l'home en el capítol tercer de la seva obra. que

hi ha temps per tot baix la volta del cel,
 temps per criar i per morir,
 temps per riure i per plorar,
 temps per gemegar i per ballar.

La vida és una successió de situacions variades contra les quals no hi val de romandre impassibles ni tampoc de sublevar-se. No és lícit d'adoptar una actitud d'orgull, d'envarament, una *pose* d'impassible mandarí.

El poeta que recordam avui ens ensenya això. Hi ha poetes —són dels grans—, dels quals es recorden abans les obres que no els noms. ¿Quants d'alemanys no cantussegen *Lorelei* sense pensar en Heine, el seu autor, o han sentit mil vegades altres *lieder* sense caure en que els va escriure Joseph von Eichen-

¹ He tingut davant mi en escriure això el llibret petit i profund de Karl Ranher: *Kleines Kirchenjahr* (München, 1954).

dorff? ¿Quants de mallorquins coneixen *La Balanguera* i no tenen present el nom del seu autor? D'on ve aquesta popularitat? Vosaltres m'ho ensenyau: de l'íntima comunió del poeta amb la terra, amb la pàtria que cantà. No hi ha altra explicació. El poeta s'ha identificat amb la realitat que cantà: la inanitat de la vida, la permanència de la pàtria. No hi ha cap cristià vertader que no sigui profundament humà —si no ho és, serà perquè els temps l'han deformat, perquè els anys no l'han foguejat, perquè les circumstàncies l'han desenfocat. Hi ha vàries raons teològiques d'aquest fet: l'una, que Déu és transcendent, inmutable, alt, i etern i Creador. L'home és criatura, poca cosa, sotmesa al pas del temps; mudadora, doncs. L'altra, que ell es diu i és per Crist cristià, i Crist és Déu qui s'encarnà. Des d'aquell moment de la seva Encarnació, hem de pensar que Crist va ungir el riure i el plorar, i que, com el poeta que recordam, també va prendre qualche vegada inspiració del mateix folklore popular. Recordau aquell judici del Senyor (Math., XI, 16-17): Aquesta gent és com els atlots que estan asseguts a plaça i es proposen uns als altres —jugar a casaments o a enterros—:

Nosaltres hem tocat el flabiol
i no heu ballat;
hem cantat cants de dol
i no vos heu pegat colps al pit...

El cristià és humà i, com a tal, sensible a tot allò que li parla de la seva humana condició. Està damunt la terra com a pelegrí, com l'escolàstica que parla d'un *status viae* i de *viatores* per contraposició de la seva possibilitat del futur, de meta de *status comprehensionis*, pel qual serem amb gràcia de Déu —per la seva glòria— *comprehensores*.

* * *

Respecte a la tasca del poeta en el moment que vivim, no vull dir que sigui més important que mai —deixem les exageracions, al menys un dia a l'any i per a la propaganda dels cartells que hem deixat darrera, a la carretera—; crec, senzillament, que la tasca del poeta cristià és, si més no, tan important com ha estat sempre.

Per què? Perquè el món que ens toca viure, el món on Déu ens ha posats és un món en el qual els tècnics estan cobrant molta d'importància —i això és bo—, però necessiten de l'ajuda dels poetes a fi que no pugin massa de to.

El progrés de la tècnica necessita un contrapès de control humà. Precisa més seny aquell qui és responsable de més força: precisa de més amor per interessar-se pels altres aquell qui té més medis a la seva disposició. Els tècnics precisen de bon de veres que qualcú els digui que la vida no es resol amb números ni amb ondes ni amb antibiòtics, ni amb elevadors del to psíquic. Que tot això

està molt bé usat amb mesura, i sols com a mitjà de lo altre. D'això: de viure una vida humana empeltada de Déu, una vida que tingui compte i faci valer la vertadera escala de valors.

Vosaltres ¿creis sincerament que la realitat fonda de la vida està més ben ensenyada en un tractat d'agronomia —on es descrigui tot el procés de la sembra— que no en el senzill Evangeli que l'Església m'ha fet llegir a mi avui i a vosaltres escoltar?

Sense despreciar, ni de molt, el treball del tècnic, el poeta d'avui com el d'ahir —Crist en les paràboles—, té la missió social i la responsabilitat cristiana de detectar en les coses el darrer sentit humà, punt de partida del cristià, i no permetre que es refredi i es corgeli la seva fonda escalfor d'humanitat².

Joan Alcover ho va fer així. Recordau *L'ermità qui capta*. Així com *La Balenguera* ens dóna l'estratigrafia de la humanitat del nostre poble —és a dir, el seu decurs en el temps:

quan la parella ve de noces
ja veu i compta sos minyons;
veu com devallen a les fosses
els que ara viuen d'il·lusions...

.

de la infantesa que s'enfila,
de la vellura que se'n va... —,

«l'ermità» que és «hoste del 'altura» contempla la geografia d'aquesta humanitat.
Contempla

la nocturna escampadissa
de llumets casolans que el puig revolten,

veu la humanitat, els horitzons íntims de tota aquella gent de la contrada, cada unitat de la qual és per a ell un món apart:

cada llum és un món...

Sí, és necessari que vinguin els poetes a recordar-nos-ho a la gent del nostre temps. Perquè a l'home, en la pràctica, sovint el desvaloram i l'error incideix després en la teoria. Un número del registre, un nom en la llista, una impressió, instintiva i fugissera, una unitat de consum en la producció, un embaraç: això és per a nosaltres massa sovint un home. La gran misèria nostra és que l'accent recau més damunt «l'un» que no damunt «l'home».

² Així P. Lorigiola en el seu llibre *L'homme selon le Christ* (Paris, 1954) a qui segueisc, com es pot veure, aiximateix, més envant,

Benvingut, doncs, el poeta que ens repeteix en la seva llengua pròpia que més val l'ànima que no el món; que ens dóna una versió d'allò que el poble apunta quan insinua que

més val un punt d'alegria
que una torre de diners.

Benvingut aquell qui ens recorda, amb encís i meravella, que «cada llum és un món»...

* * *

El poeta cristià ens descobreix el sentit de las coses i el valor de la persona. Quan ell aprecia les primeres i tracta amb les segones, viu primer i ens transfereix després no el valor de la persona aïllada, sinó la comunió que uneix les persones entre elles, la simpatia que en ells aleteja i ens corprèn. El poeta ho valora tot: un sentiment, una llàgrima, una mirada...

A voltes ens mostra com qualcú serveix «als pobres fumants escudelles», o als infants els «conta codolades», o bé «porta a la padrina / el vas ple d'escuma de la llet que muny».

Altres vegades ens recorda com hi ha qui

al malanat que gemega
gira el pas de son cavall
i departeix al qui pega
del pobret que té davall.

El poeta cristià recorr el món, parla amb la gent i demana noves

de llurs tribulacions i llurs ventures.
Per ço del mirador de l'alta ermita
veu quelcom que els viatgers no veuen...

Heu-s'el aquí el poeta cristià que sap que hi ha un temps per riure i un altre per plorar.

És home: tracta amb els homes, els tracta com a homes —sí, els seus lectors, els seus oients (un poeta sempre parla a través de l'obra que ha escrita)— els tracta així, com a homes. A voltes els fa riure perquè es pren en gir a si mateix, com als darreres versos de *Deià* o d'*El voltor de Miramar*, i a vegades els fa plorar. Pensau en *La relíquia* o en *Dol*.

El poeta cristià es sap mantenir dins la seva inspiració i al compàs de la seva escola, en el terme mig degut, com ara nosaltres estam com estava aquell altre poeta, Costa i Llobera,

sospès entre cels i terra,
sobre l'abisme del mar.

No dóna una importància total al realisme, perquè la fe l'orienta a veure que darrera el cromó, la sensació o la pantalla de les coses i de les persones hi batega qualche cosa més. El poeta cristià es manté aferrat a l'analogia i a la revelació —que s'és feta, en termes humans, per un Déu-home, i per donar-se a entendre als homes—, i s'hi manté aferrat per no perdre's dins el caos i l'embull d'un subconscient personal o col·lectiu que, per ric que sigui, ha d'anar expressat i ha d'ésser canalitzat pel flux que brolla del centre de la personalitat³.

El poeta cristià pot ésser home precisament perquè és cristià. Ell ha d'estar tranquil que, ni Déu ni l'Església esperen d'ell sempre «versos d'encàrrec». Ell darà poesia formalment religiosa si és prevere com mossèn Costa o mossèn Verdager, i quan si és seglar —per què no ha d'ésser així?— la inspiració li pugui amarada de gràcia i d'Esperit Sant. Però, d'altra manera, ell s'ha d'atenir solament a allò que va dir Nostre Senyor: «El fanal del teu cos és el teu ull. Si, doncs, el teu ull està sa, tot el teu cos quedarà banyat de llum; si el teu ull està malalt, tot el teu cos serà tenebra» (Math., VI, 22-23)... Santa llibertat d'usar els colors que vulga, per a la seva paleta, de la gama de l'arc de Sant Martí...

Del que Déu li demanarà compte és de l'administració de la vena i del tresor de la seva poesia.

Molts d'anys visquí vora del mar
més fins avui no el coneixia,
sobtadament a Miramar
m'ha revelat sa fesomia.

El poeta ha rebut el do. L'ull purificat del poeta l'ha vista a aqueixa epifania. Aquesta corrent de comprensió del misteri que està darrera del paisatge i de les coses ell no s'ho pot guardar per a si mateix. L'ha de donar als altres. No a tots ha estat donat el poder de connectar tan aviat tal horitzó amb la pau eterna i molt menys encara de veure passar dalt d'un cim «l'ombra de Blanquerna» (*Miramar*). Els altres esperen que es manifesti aquest do de llengua del poeta i que desperti un eco dins la intimitat de l'ànima de germans o de ciutadans.

* * *

Diuen que a la vida d'avui hi ha més prosa que no hi havia abans. Jo no som poeta i no podria fer diagnòstics de poesia. Potser m'ha ensenyat la Història que cada temps té el seu treball i la seva dificultat. Un escriptor de l'hora, aviador i poeta, té un llibret on es parla de l'aventura correguda per la poesia caiguda al nostre món, i arribada des d'un altre planeta. La poesia personificada

³ Així el P. Lorigiola 1. c. i abans d'ell el Papa Pius XII en l'encíclica *Mediator Dei*, § 239, a propòsit de la imatgeria sacra.

en «el petit príncep» de Saint Exupery fa aquesta breu observació: «Quin planeta tan curiós aquest on he vingut a parar. Ressec, punxagut, salat...» (§ 19).

El diagnòstic és semblant al que l'Evangeli del dia d'avui ens fa respecte de molts de llocs per on passava el sembrador. No de tots, gràcies a Déu. Tampoc Saint Exupery posa el seu petit príncep a un lloc des d'on entrelluqui tota la terra quan fa la seva observació. Però tant el literat que fa literatura per amor a la humanitat com, sobre tot i per damunt tot, Nostre Senyor que contà paraboles per a salvar la humanitat, ens haurien de fer present avui que cal tenir el cor sempre obert a la llavor, mantenir-lo purificat d'espines i fer-lo créixer i madurar amb paciència dins el misteri que se'ns mig mostra ara dins la Creació, tot esperant que ens sia revelat del tot un dia per mostrar-nos el seu Creador.

GABRIEL LLOMPART, C. R.

LLIBRES MALLORQUINS

EL COP A LA TERRA. *Poemes per Marià Villangómez Llobet* (Mallorca, Col. «Ballenguera», 1962).

Marià Villangómez i Llobet és un nom que prestigia, avui, la lírica catalana. Nadiu d'Eivissa, resideix i viu profundament arrelat a la seva petita illa, que estima i venera amb entranyes d'enamorat. Aquesta amor a la seva terra, a la seva petita illa és tothora present en els seus llibres anteriors: *Terra i somni*, *Elegies i paisatges*, *Els dies*, *Els béns incompartibles*, *L'any en estampes*, *Sonets de Balançat*, *La Miranda*. D'ençà del penúltim d'aquests llibres, cenyit, ajustat a una forma rígida, i més encara, reclòs en un hermetisme cerebral que ens va almar, enyoràvem de veure la seva nova producció, una nova producció que ens tornàs l'alè al cor. Grat sia a Déu, avui l'hem poguda assaborir plenament a aquesta nova collita de Marià Villangómez en aquest seu llibre que acaba de publicar a Mallorca, *El cop a la terra*. *El cop a la terra*, dins una forma acurada i precisa, però àgil i llampant, enclou tot el bo i millor dels seus anteriors llibres elevats en un «crescendo» que ens deixa admirats. Si el poeta no té res ja d'aquella marmòria fredor que hem insinuat, tampoc no

el veurem lliscar pels deliquis sentimentals que fàcilment ens porten a la banalitat. La seva lírica és ara tota feta de meditació i de pensament: les coses, els temps, els homes, el paisatge, els fets concrets de la seva terra li forneixen els més insospitats punts de partida per a una magnífica poesia que només trobaria parió en la gran poesia del món; entre aquesta, la de Giacomo Leopardi, que hem recordat en anteriors ocasions. *El cop a la terra* és, en fi, un llibre que ha trobat l'equilibri exacte entre la prosa fluïda del sen recull *L'any en estampes* i la seva millor producció en vers dels llibres que li coneixiem ja publicats, entre aquests, el seu darrer *La Miranda*, algunes peces del qual semblaven ja com un preludi d'aquest recull d'avui. El llibre du un pròleg de Josep M.ª Llopart.

M. G.

SAN ANDRES AVELINO, *por el P. Antonio Veny Ballester, C.R.* (Barcelona. Editorial Vicente Ferrer, 1962).

El P. Antoni Veny, religiós teati i antic «Blauet» de l'Escolania de Lluc, ens dóna en el seu darrer llibre, una reproducció completa

de la figura de Sant Andreu Avelí, mostrant-lo dins la verdadera atmósfera de la gran reforma de la vida cristiana que tengué lloc al segle XVI.

Dins aquell renèixer cristià, Sant Andreu Avelí té una categoria pròpia. En primer lloc, el P. Veny el situa entre els reformadors de la vida sacerdotal. Aquest Sant va ésser, abans que tot, un sacerdot, i és per això precisament que va formar part de la—allavors—recent Ordre dels Clergues Regulars.

L'autor estudia la personalitat del biografat sempre dirigit per la documentació més autèntica. Utilitza amb preferència les actes dels processos de beatificació i canonització del Sant, el primer dels quals es va introduir al principi del segon any després de la seva mort. Per això l'autor pot corroborar totes les seves afirmacions amb una arplega de documents de primera mà vertaderament extraordinària. En els aspectes de més relleu, transcriu en llengua original els documents dels quals s'ha servit.

L'obra reformadora del Sant està descrita amb la mateixa severitat crítica, sense que

s'obstaculitzi la finalitat proselitista que l'autor ha donat a la seva obra.

Hem llegit amb gust aquest llibre, perquè la figura de Sant Andreu Avelí conserva una actualitat extraordinària dins l'ambient actual d'accentuar la missió santificadora i «eclesiàstica» del sacerdot, amb la dedicació constant als ministeris propis del seu ofici.

Les circumstàncies post-tridentines en què visqué Sant Andreu Avelí són semblants a les dels nostres dies i el camí seguit per ell pot servir de norma a tots els que hagin de realitzar una tasca dins la renovació de la vida cristiana.

Aquesta nova producció literària del P. Veny, C. R., escrita amb el seu estil clar i precís, es pot considerar com una biografia d'altura, sospesada, que no dubtam en recomenar tant pels seus mèrits hagiogràfics com pels purament literaris.

J. A. B.

VIDA CULTURAL

● *El 25 del passat mes de febrer va morir a Barcelona el pintor mallorquí, nadiu de Santa Maria del Camí, Jaume Juan Rosselló, que darre-rament residia a Palma. Les Galeries Costa li preparen un homenatge.*

● *El poeta mallorquí i catedràtic a la Universitat de València, dactor Miquel Molç ha estat guardonat amb el Premi Fastenrath.*

● *El poeta Guillem Colom ha pronunciat en- guany el Pregó de Setmana Santa a la Seu de Palma el diumenge de Passió dia 8 d'abril.*

● *Josep Maria Palau i Camps ha estat pre- miat als Jocs Florals de la Ginestra d'Or, a Perpi- nyà, pel seu llibre de poemes Cançons a Jacqueline.*

● *Sa Pobra ha commemorat amb actes ex- traordinaris el II Centenari del naixement del*

Tresorer Cristòfol Cladera Company, figura prestigiosa que honora aquesta vila mallorquina. Les conferències i discursos que hi foren pronun- ciats per il·lustres persones del saber, han estat ara impreses en un magnífic fullet de 92 pàgines. Entre aquests treballs volem destacar un pròlec del M. I. Dr. Bartomeu Torres Gost, Degà de la Seu de Mallorca; i els textos de les conferències dels senyors Guillem Llinàs Socias, Jaume Sán- chez Isac, mossèn Melcior Tugores Serra, Bernut Vidal i Tomàs, i el discurs final del Batle de Sa Pobra, senyor Pere Ventayol Ques, antic Blauet de l'Escolania del nostre Santuari de Lluc.

Aquest fullet du, endemès, un bon número de fotografies de la figura homenatjada, o al·lusives als actes celebrats, facsímils d'autogràfs i porta- des de diverses obres publicades per l'il·lustre tras- passat, documents, catàlegs i una llista dels lli- bres i treballs deguts a la seva ploma.

● *El setmanari Sóller que als seus 77 anys de prestigiada existència uneix sempre un gran interès per les coses nostres, ha dedicat un número especial—7 d'abril darrer— a commemorar el Centenari de mossèn Antoni M. Alcover. En quatre grans pàgines de text, du treballs de Miquel Marquès Coll, Miquel Arbona, Joan Pons i Marquès, Andreu Arbona Oliver, Romani, Fidel, Antoni Pons, i G. Celià Colom M. SS. CC.*

● *Octavi Saltor, poeta de Barcelona tan estretament vinculat a Mallorca, ha estat premiat als Jocs Florals del Rosselló d'enguany amb la Flor Natural i amb la Cinesta d'Or. Hi ha obtingut també el títol de Maître aux jeux en atenció als altres premis guanyats en ocasions anteriors. La festa tindrà lloc a Perpinyà el 20 de maig.*

● *Ha estat publicat el fascicle XXIII dels quaderns literaris Ponent que dirigeix Llorenç Vidal, corresponent a la present primavera. L'il·lustra uns dibuixos de Coll Bardolet i porta unes referències especials amb motiu del VII Centenari de la Conversió del Beat Ramon Llull i del I Centenari del naixement de Mn. Antoni M. Alcover. Inserir treballs en prosa de Vicent Badia i Marín, Elías Serra Ràfols i Miquel Gayà. En vers,*

cal destacar un notable poema, El Crucigramista, de Miquel Forteza, i altres peces de Louis Bayte (trad. de Fèlix Cucurull), i de Llorenç Vidal. Clouen el fascicle dues rondalles mallorquines d'En Jordi d'es Racó i l'interessant noticiari De Mallorca i de fora Mallorca.

● *El Secretariat Catequístic Diocesà ha publicat la nova edició del Catecisme de la Doctrina Cristiana que conté les oracions més usuals en la nostra llengua, devocions del cristià, manera de resar el roçari, etc. L'edició, a dues tintes, impecable i correcta. El text, discretament revisat i posat al dia. Felicitem i agraïm a la Comissió Episcopal d'Ensenyança el que hagi posat a l'abast del públic de Mallorca aquest petit aplec de les nostres oracions i devocions tradicionals redactades en la llengua del nostre cor— la llengua que les nostres mares ens han ensenyat en el breçol—, que són la millor i més eficaç manera de dirigir-nos a Déu. Confiam que han de fer un bé immens en el nostre poble.*

● *La Biblioteca mallorquina «Les Illes d'Or» prepara una nova etapa en el ritme de les seves publicacions amb obres de Llorenç Moyà, Josep Sureda Blanes, Pere Llabrés, Joan Santaner, les poesies del malaguanyat Josep Calafat, i treballs diversos de Josep Maria Llompart i Francesc de B. Moll.*

HOMENATGE A LA MEMÒRIA DE MOSSÈN ALCOVER EN L'ACABAMENT DEL DICIONARI

Per tal d'aherir-se a aquest homenatge vindran a Mallorca unes ben nodrides representacions d'admiradors i devots de la seva memòria, de tots els indrets de Catalunya, València, el Rosselló, l'Alguer i altres punts d'Espanya i de l'extranger.

Un dels més importants actes a celebrar tindrà lloc al Santuari de Lluc, el diumenge dia 27 de maig pròxim, amb missa a les 12 i Salve solemníssima. L'Escolania donarà un Concert musical a honor dels assistents.

Hi haurà un servei d'autocars que partiran de Palma el mateix diumenge a les 10. Inscripcions i informació a GRAFIQUES MIRAMAR c/. Dragona (davant el Seminari), telèfon 15630.

TERRISSES I BRONZES DEL VILAR DE TALAPÍ

TALAPÍ és una antiga possessió del terme de La Pobla, distant de la població poc més de dos quilometres cap a migjorn. La seva situació en el nostre Mapa General de Mallorca és: sector n.º 11, quadrícula 2 E.

Un dels sementers d'aquesta encontrada es diu El Vilar, avui establert, situat a la part S. W. a uns 600 metres de les Cases Velles.

En ocasió d'haver estat rompudes amb tractor les terres establides del Vilar, uns enterraments varen ésser remoguts, sortint a flor de terra nombrosos fragments d'ossos humans, terra cremada, cendres, terrissa talaiòtica i romana i alguns altres objectes de metall, que vàrem recollir abans que es fessin malbé o es perdessin.

Pels voltants d'aqueix lloc encara hi queden vestigis de construccions megalítiques, però el procés d'establiment amenaça en fer-les desaparèixer per complet en un termini més o menys llarg.

Entre tots els objectes que atragueren la nostra atenció, ofereix particular interès una peça, que per ser poc freqüent a la nostra Illa, es fa més estimable. Es tracta simplement d'un capet femení, regularment modelat, de terra cuita, que sens dubta havia pertangut a una estàtua de petit tamany. Està feta de terrissa vermella, compacta i fina, i tal com la trobarem no amida sino 80 mm. d'altura per 66 mm. d'amplària. En ella es veu tota la cara i una porció del coll, però la part posterior del cap està rompuda. Representa una donzella no gaire espigada, de façons ovals una mica estirades, poc prominents. El seu front està vorejat per una franja estriada de cabells pentinats cap enrera que ve a formar una espècie de diadema radial d'orella a orella. La resta del cap està cobert per un vel sense plecs, que té la caiguda per darrera. En la part superior s'hi observa un orifici vertical, de secció cònica, que ens fa pensar si l'estàtua estaria solament modelada en la seva part davantera. Dos manyocs de cabellera indiferen-

ciada i tubular baixaven, tirant-se al davant, fins just la ratlla de les espatlles. Fitxant-nos en la cara, veim que les façons han perdut en bona part la seva expressió, degut al desgastament dels cantells més dèbils. Així els ulls a penes es noten, i hem pensat alguna vegada si potser no haurien estat pintats, malgrat no hi hagi cap rastre de pintura. El nas, per altra banda, ha pervingut a les nostres mans, totalment mutilat; en canvi els llavis, defensats per la prominença d'aquell, s'han pogut conservar quasi intactes, donant lloc a una boca menuda no gens mancada de gràcia. Ambdós, encara que junts, queden ben diferenciats per un solc estret i profund, el qual seguint encertadament el sentit de l'anatomia facial, ens

descriu sobre aquella part de la boca un rictus fresc i rioler. El coll es presenta tal i venia enquadrat per un ribet de la túnica o per l'arc d'un collar que com que sembli insinuar-se des de l'angle intern del manyoc de la cabellera de l'esquerra.

Des del punt de vista estilístic ens sembla que aquest capet femení està més lluny de la línia púnica de les terres cuites d'Eivissa, que no de l'art etrusc arcaïtzant o de les *korai* gregues.

A més del cap foren trobats una sèrie de fragments també de terrissa, corresponents a peus de copa, que depositarem en el Museu Local de La Pobla. Aquests peus, fets d'argila negra i grollera mesclada amb materials de desgrassament, eren prou abundants; la seva base era lleugerament còncava i tenien un diàmetre de poc més de 5 cm. per terme mig. L'alçada era d'uns 12 cm., i en aquest punt alguns exemplars deixaven veure part d'un cordó amb relleu, damunt el qual s'hi anava aixecant el vas de la copa. Així pel color de la coccio com per l'estructura de fabricació manual falta de torn, bè ens demostren aquestes relíquies de ceràmica pertènixer a una cultura indígena prerromana.

Però junt amb aquelles mostres, ens fou donat recollir també diferents fragments de ceràmiques clàssiques i alguns percutors de pedra.

I no hi faltaren entre les troballes alguns atuells de metall. Volem consignar un braçalet rodó, de bronze massís i secció triangular: presentava la gruixa una mica irregular, i malgrat que no clogués un cercle complet, sembla que era una peça sencera. Tal volta l'estar seccionat en un punt, era per donar facilitat a l'entrada i acomodament de l'avantbraç. També trobarem un altre bronze en forma d'anella, més petit que l'anterior. Fent deduccions del seu aspecte, es podria identificar amb una arracada.

Tots aquests objectes han estat entregats a la Societat Arqueològica Luliana.

Ens consta que les troballes de monedes no són gens rares, particularment en les parcel·les ja establides del Vilar. Sabem que la intenció de molts dels actuals propietaris és cedir-les al Museu Local de La Pobla, cosa que aplaudim amb entusiasme per ser un gest noble de contribuir al coneixement de la nostra Història i de facilitar el treball als estudiosos.

J. MASCARÓ PASARIUS

Dibuixos de Lluís Castaldo

SECCIÓ DEL LECTOR

LA PREMSA MALLORQUINA ENS ESTIMULA

NUEVA EPOCA DE LA REVISTA «LLUC». — Los Misioneros de los SS. Corazones han tenido el acierto de poner su revista mensual LLUC bajo la dirección de uno de los Padres mejor preparados del Santuario de la Virgen Reina de Mallorca, el P. Cristóbal Veny.

La revista, ampliada y modernizada inicia su año XLII ofreciéndonos en 32 páginas de texto diversas secciones del mayor interés espiritual y piadoso, literario, histórico y científico, por lo que su radio de acción ha de penetrar hasta los más heterogéneos y escondidos rincones de la isla, llevando el contenido espiritual de su centro difusor, el Santuario de Lluç.

El director de la revista con gran sentido práctico y real de la época en que vivimos hace sugestivos y accesibles a los lectores de la más diversa preparación piadosa y cultural, el pensamiento y doctrina de la Iglesia, su línea de acción apostólica, la palabra del Papa y del Obispo, así como difunde los temas más variados de nuestra cultura, de nuestra historia y de nuestra lengua.

Todo ello es motivo de sincero regocijo que nos obliga a felicitar a los Padres Misioneros de los Sagrados Corazones, especialmente al director de la revista P. Cristóbal Veny y a desear larga vida a LLUC portavoz de la espiritualidad y cultura de Mallorca.

(«BALEARES», 30 març 1962)

La revista LLUC, que du 42 anys d'existència, ha emprès un camí de reforma. Els darrers números marquen, tant en la presentació com en el contingut, un gran avanç sobre els precedents. Poemes, articles d'espiritualitat, treballs literaris, notícies, recensions, etc., deguts a les plomes dels millors escriptors insulars, li donen una tònica tal que ha passat a militar a l'avanguardia del catolicisme balear. Crec que no és necessari dir que ens alegrem fortament del renaiement cultural autòcton que s'està operant a les muntanyes de Lluc, i del qual n'és un exponent aqueixa revista. «Ponent» felicita a tots els que són operaris, sobretot al Rd. Cristófor Veny, M. SS. CC., ànima de la publicació.

(«PONENT», núm. XXIII)

En el número de marzo de la revista LLUC, aparecido con rigurosa y ejemplar puntualidad, leemos, entre otras cosas, un interesante artículo del Dr. Jansà Guardiola sobre El règim de pluges a les illes Balears, dos poemas firmados per Miquel Forteza y Llorenç Vidal, y las habituales secciones de información cultural y recensión de libros, que van adquiriendo cada vez mayor amplitud y enjundia. Sabemos que la redacción de LLUC prepara nuevas secciones destinadas a la crítica y comentario de temas relacionados con el arte contemporáneo, así como algunos números monográficos dedicados al recuerdo de ilustres personalidades mallorquinas.

(«DIARIO DE MALLORCA», 22 març 1962)

NOTES FACILITADES PER LA SECRETARIA DE REDACCIÓ

EN LLUC DURANTE LA GUERRA DE SUCESIÓN

NOTAS HISTÓRICAS POR EL P. RAFAEL JUAN MESTRE

(Conclusión)

ENTRETANTO se contribuía a los gastos de la guerra. Leemos en los libros de este tiempo partidas como éstas: *Als 20 de 7bre (1709) peguí de orde de nostron Collegi anel Sr. Vicari General 10 lliures en ajuda de la conquista de Menorca, que había sido ocupada el año anterior por los ingleses.— Als 6 de Obre. 1710 peguí anel Molt Illre. Sr. Vicari General de orde del Colegi, 5 lliures per al donatiu voluntari demena dit Sr. a nostron Collegi de orde del Sr. Virrey, per al Sr. Rey (que Deu guarde); se pega per la Rectoria que se troba annexa a dit Collegi.* Donativos parecidos se registran en años sucesivos, ya por orden del Obispo Atanasio de Estarripa.

Pronto las derrotas de Brihuega y Villaviciosa torcerían el curso de la guerra: desde entonces comenzó a ser favorable al Borbón. Por lo demás, en 1711 moría el Emperador, y el archiduque Carlos, nuestro Carlos III, debía ocupar el trono vacante. Los asuntos de España pasaban desde este momento [para él a segundo plano, si bien con palabras y con la permanencia de la Reina en su lugartenencia, se mantendría por algún tiempo el entusiasmo. Carlos llevóse consigo al fiel conde de Zavellá, quien dos años antes había dejado su cargo de virrey de Mallorca en manos del Marqués del Rafal Don José Jaime Rossell y Rocamora.

Este a su vez, en 1713 entregó el mando al Marqués de Rubí. El año anterior había tomado posesión de la mitra de Mallorca el Obispo Atanasio de Estarripa, sucesor de Laportilla, fallecido en Predralbes en 1711. Era partidario de Carlos, pero pronto habría de rendir honores a Felipe. Ibase al desenlece.

En la real casa de Lluç había cesado aquella euforia por las victorias de Carlos III. Los oficios que se celebrarían, no serían ya en acción de gracias, sino en concepto de rogativa por la concordia de los príncipes cristianos. (Nota. *Dit die* (4 Febr. 1714) *per orde de su Ilma. se extregué el SSm. Sacrament patent, y se canta offici solemne,*

per la pau y concordia de los princeps christians. La caritat de dit offici, Amore Dei excepta la Missa. M. Prior).

El Virrey Marqués de Rubí, con tesón impávido mantenía a todo trance la resistencia al Borbón. En Mayo de 1714 lo vemos en esta Real Casa, postrado ante la Virgen de Lluç, seguramente para implorar protección. Lo sabemos por dos partidas halladas. *A 8 Maig 1714 he pagat per mans de Jaume Gamundi per el valor de 17 pollastres, en la vinguda del Sr. Virrey el marqués de Rubí, dos lliuras, quinza sous. A 10 7bre 1714 he pagat per vidra (vajilla) en la vinguda del Sr. Virrey quatra lliuras, onza sous.*

Todavía el 28 de Julio de 1714 se celebró un oficio solemne con música y Nuestra Señora patente, por orden de Su Ilustrísima y Reverendísima el Señor Obispo. Ni siquiera se hace constar la intención. Sería por la misma del anterior: la concordia de los príncipes cristianos.

Carlos, emperador, se iba desentendiendo de los súbditos españoles que tanto por él se sacrificaban. La Reina, ya emperatriz, en 1713 dejaba Barcelona. La victoria volaba hacia Felipe. En 11 de Septiembre de 1714 Barcelona capitulaba. Sólo le quedaba al Emperador el reino de Mallorca; y el Marqués de Rubí mantendría hasta el último momento enhiesto su pabellón. Organizábase una resistencia desesperada; hacíanse alardes magníficos de tropas para levantar los espíritus; se invocaba al Altísimo... Los días 24, 25 y 31 de Marzo fueron de rogativa. (*Offici cantat ab lo SSm. Sacrament patent per rogativa. Orde de Su Ilma.*).

Pero la escuadra de Felipe pronto acabaría con todo. Parte de las fuerzas desembarcó el 13 de Junio de 1715 en Cala Llonga de Felanitx. Rubí no cedía. Mas el 22 se le hizo comprender que todo sacrificio sería inútil. Procedióse a la capitulación, rindióse la ciudad, y el 11 de Julio Asfeld franqueó sus puertas y tomó posesión de ella en nombre de Felipe V.

De este mismo Julio tenemos una nota curiosa. No es de alguna misa que se cantara en acción de gracias, sino de una contribución al ejército ocupante. *Mes he pagat per mans del Sr. Dr. Antich (Colegial) per dos quintars de arros y clauells, en la vingude de las tropas de Phelip quint, onza lliures, dos sous y vuit diners. Mes he pagat anel Dr. Antich dos lliures canyella... sis lliures de pebre: tres lliures quinsa sous.* Notemos que a Felipe no le llama «Nuestro Señor» como a Carlos. Tampoco los Colegiales usarán ya de ordinario el título de Real Casa, al nombrar el Santuario.

El paso de una situación a otra implicaba grandes dificultades y era necesario mucho favor del Cielo para que no se llegara a extremos de violencia. El Sr. Obispo dará orden de otra rogativa para el 28 de Julio. *Dit die offici solemne ab musica y Nra. Sra. patent, per orde de su Ilma. y Rma. Sr. Bisba.*

Quedó como Comandante General, pues el título de Virrey fue abolido, el Sr. Juan Bautista Bette, Marqués de Lede, con la misión de introducir las reformas que el nuevo régimen impondría; quedaron obligados desde entonces sus súbditos a «sentir» en francés. Así el 17 de diciembre recibieron orden de manifestar pesar y sentimiento por la muerte del abuelo del rey, el poderoso Luis XIV, (a quien nada bueno debían los mallorquines ni los peninsulares) y de tributarle pompas fúnebres en la forma que minuciosamente se les imponía.

La orden no vino por vía eclesiástica, sino civil: se dió al alcalde de Escorca. En ella, con prolijidad muy francesa, se prescribía la altura del túmulo, el número de blandones. etc. Leámosla en la nota siguiente: *Als 17 Offici cantat ab solemne Musica de Requiem per anime del Sr. Rey de Francia Lluís XIII (será XIV) en exequies que ha manat lo Sr. Dirrey (así lo habían llamado siempre, pero debían amoldarse a la nueva designación) o Comendant General el Sr. Marqués de Lede, al Sr. Balla y demes Justisia, que se celebrassen en esta Parroquial Iglesia, manant se fes un túmulo de deu palms de altaria ab vint y quatre atxes, y a cada qual las armes pintades en un paper. Lo que tot se es executat hauent tret los Obrés del SSm. Sagrament la sere.*

Dos días después los mallorquines debían sentir alegría, por el cumpleaños de su nuevo Rey. Otra orden al alcalde para un oficio solemne y Te-Deum. *Als 19 Offici cantat ab solemna Musica y al ultim te deum per selebrarse los anys del Rey, de orde del Sr. Marqués de Lede al Sr. Balle, y manant a tota la Justisia la asistencia, presents Prior, Bosch, Antich, Salvá, Simonet y Caymari.* Este último era el maestro de música.

Pero el Marqués de Lede tendría sus buenos sentimientos y, como lo había hecho el Marqués de Rubí, quiso también rendir pleitesía a la Reina de Mallorca, pos-trándose ante su sagrada imagen el mismo año de su toma de posesión. Nos consta el hecho por una nota del Libro del Prior Salvador Pons, el que con satisfacción solía anteponer el título de «Real» a la Casa de Lluç. *Mes als 30 7bre? de 1715 rebí Amore Virginis del Excellentissim Sr. Al Marqués de Lede Comendant General de les Isllas de Mallorca y Ivissa 16 lliures, 12 sous, 8 diners.* En otro lugar se habla de una visita hecha el 17 de Noviembre de 1715. ¿Habrà error en las fechas o se tratará de nueva visita? El gasto de su permanencia, por valor de 15 libras y 13 sueldos, fue abonado por el clavario Juan Amer.

Otros militares fueron viniendo ante la Virgen de Lluç. El 25 de Noviembre de 1716 Don Esteban de Urre, Ayudante del Regimiento de Castilla, ofreció seis piezas de 8, que son seis libras y diez y seis sueldos; y el 13 de abril de 1717 Don Juan de Palma, Capitán del mismo Regimiento de Castilla, dió una libra, dos sueldos y ocho dineros. También nos consta que este año de 1717 estuvieron en Lluç diez soldados, tal vez en misión de vigilancia por la región: el trece de febrero el clavario Jaime Cifre, conductor de Son Massip, pagó al Prior una libra y media *per lo gasto faren los deu soldats a la Parroquia en menjar y beure.* El año anterior habían estado doce soldados de caballería y sus gastos fueron pagados por el clavario Juan Amer.

Para terminar, mencionaremos los miembros de familias distinguidas que en esos años visitaron a la Virgen de Lluç, consignando de paso que el capítulo de limosnas y ofrendas correspondiente a este tiempo, es notablemente largo. Tenemos anotados como visitantes entre otros, a Don Francisco Villalonga Mir, del hábito de Santiago, esposo de D.ª Ana Puigdorfilá, muy devotos de la Virgen de Lluç.

Con frecuencia subían al Santuario y dejaban ofrendas o estipendios de misas, por sus hijos Príamo y Ana. Precisamente referente a ésta se conserva en nuestro archivo la siguiente carta. «*Sr. Prior. Ab este particip la mort de la Sra. D.ª Anna de Villalonga y Puirdorfilá. Ly estimeré la encomanen a Deu, y per ella ferá celebrar 25 missas, caritat 3 sous 6 diners y me embiará lo Alberá, y deré los dinés en el ma-*

tex portador. Y en lo de son gust no dex de manarme y Deu lo guarda. Ciutat y 9bre de 1719. Servidor D. V. M. Dr. Michel Ramis Pre. q. s. m. b. — Sr. Antoni Artigues Pre. y Prior.

Desfilaron también ante la Virgen de Lluç el Comendador Antonio de Puigdorffila; Don Antonio Gual y Despuig, propietario de la alquería de Escorca, en cuya iglesia cuidaba se celebrara todos los años oficio solemnisimo con asistencia de todos los Colegiales y aun de sacerdotes extraños, durante la octava de San Pedro. Don Miguel Cotoner, Comendador de San Juan; Don Mateo Gual y Senglade; Don Francisco Sola y Gordiola, Regente de la Cancillería; Don Gabriel Flor, ciudadano militar; Don Antonio de Poyo y Doña Magdalena Rusñol, que ofrecieron la suma de 326 libras, 10 sueldos y 8 dineros.

Y por último consignaremos la visita del Obispo Don Atanasio de Estarripa en 1714, el cual dictó 41 ordenaciones muy ponderadas, que nada dejan traslucir del estado de inquietud extrema en que debió vivir Mallorca el último año de la guerra de sucesión.

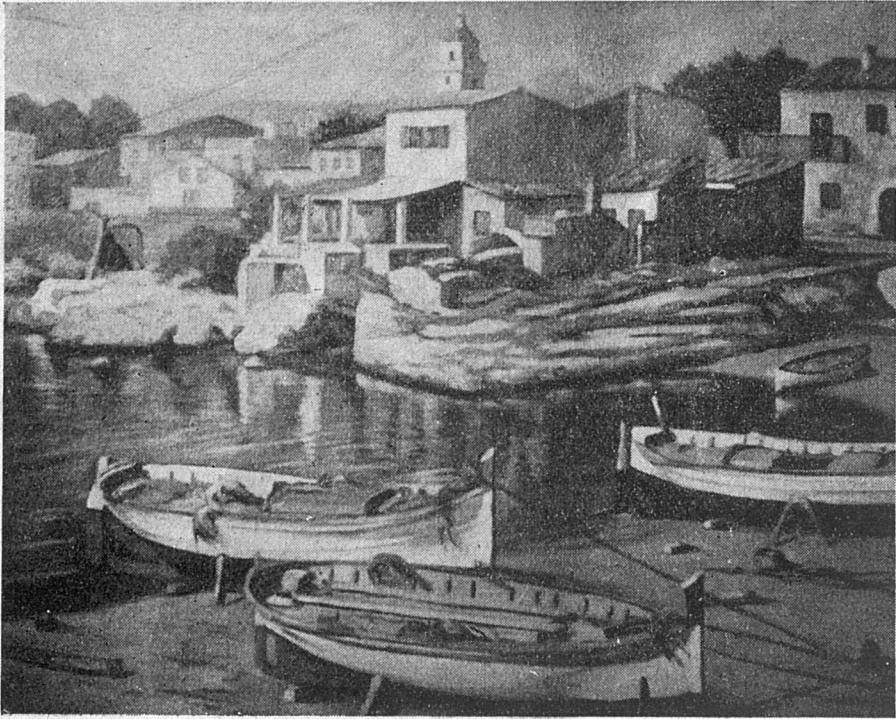
RAFAEL JUAN Y MESTRE, M. SS. CC.

NOTES D'ART

REVISTA A LES SALES D'EXPOSICIÓ

Paco Amer (Galeries Costa)

El conegut artista-pintor Paco Amer ha exposat el passat mes d'abril a Galeries Costa les seves obres més recents. L'exposició, en conjunt molt agradable, ha comprès paisatges de diversos països d'Europa i d'Amèrica, i també alguna composició d'ambient mallorquí molt ben aconseguida. Paco Amer dona mostres

Cala Ratjada. Oli de Paco Amer

d'un esperit sensible, enamorat de la naturalesa i posseeix una tècnica irreprotxa. La seva pintura és agradable i proporciona un cert goig. Les teles presentades són de qualitat i bon gust.

Colectiva (Sala Danús)

Una exposició colectiva ha oferit la Sala Danús als seus visitants. En ella es poden admirar obres de coneguts pintors, entre les quals figuren quadres de Miret, Ventosa, Crimes Cook i Busser. L'exposició és interessant i la seva temàtica i estil molt variats. Ens ha oferit també la popular exposició de dibuixos, organitzada en concurs pel diari Balears, d'En Calafat, en la qual ha obtingut el premi el pintor Pere Sureda.

Rey Polo (Galeries Kira)

Francament és comprensible l'actitud dels qui queden sorpresos davant les pintures aiguatintes del pintor Rey Polo, que en el mes passat ens ha oferit a

Galeries Kira. Rey Polo ha sabut copsar realment i crear la seva realitat visual a base d'allò que no té formes. En la seva obra pretén, i ho aconsegueix, de resoldre els valors estètics de lo creat. Els colors, l'ordre, el ritme, la gama pictòrica de les seves obres abstractes són una mostra del seu esperit creador.

Antonio Llorente, Folke Sjöberg (Círcol de Belles Arts)

A la Sala d'exposicions del Círcol de Belles Arts, Antonio Llorente ha presentat a la consideració dels expectadors una selecció de la seva obra pictòrica. Les obres de Llorente estan ben situades dins una línia tradicional i ha sabut valorar el sentiment esquemàtic de la forma de composició. La mostra se compèn d'una trentena de teles que reflecteixen paisatges espanyols i de l'extranger.

El pintor suec Folke Sjöberg ha exposat també en el Círcol de Belles Arts una sèrie de quadres en els quals ha sabut captar el paisatge mallorquí i el de les Canàries —aquest desconegut pel cronista—, així com també algún carrer de Palma. L'exposició ha resultat veritablement interessant.

* * *

El cronista no donaria per ben acabades les seves Notes d'Art si no mencionàs l'èxit aconseguit a Barcelona amb les obres que el conegut periodista i novel·lista Joan Bonet presentà a la Sala Windsor, així com també les de Josep Font de Vila, a Alemanya.

La pintora polaca, resident a Son Armadans, Teresa Heydel, tingué una excel·lent acollida per les teles exposades a la Sala Bernaeim Jeune-Dauberville, de París.

JOSEP BAUÇÀ PISÀ

LA BÍBLIA EXPLICADA AL POBLE

LLOANÇA A DÉU CREADOR

ÉS tan gran i tan admirable l'obra de Déu; tan altament canten les seves obres, inclús en el seu silenci, la seva bondat, el seu poder i la seva infinita sabiduria, que més d'una vegada han despertat la lira dels poetes d'Israel per a celebrar-la amb cànctics de glòria.

*Senyor, Déu nostre, com és admirable el vostre nom en tota la terra!
La vostra majestat s'aixeca per damunt els cels!...
Quan jo contemplant els cels, obra dels vostres dits,
la lluna i les estrelles que hi posàreu,
dic: què és de petit l'home davant l'obra de Déu!
Així i tot pensau en ell i Vos ne cuidau!*

Així cantava David en el salm 8.

Amb tot, sembla que el que compongué el salm 103 sentís davant la meravella del món visible una emoció més fonda i més gran.

Corprès el salmista per les bel·leses inefables de l'univers i de la natura s'exclama tot ple d'amor i d'agraïment:

*Benecix, ànima meua, el Senyor!
Senyor, Déu meu, què sou de gran!
De majestat i de glòria estau vestit.
Sou Vos que escampàreu la llum pel firmament
amb la mateixa facilitat que un estén un mantell.
Sou Vos que estenguéren el cel com un domàs...*

*Què són de moltes les vostres obres, Senyor!
i totes fetes amb saviesa. (Salm 103).*

No queda enrera en aquest concert d'alabances l'autor del llibret de l'Eclesiàstic que així expressa els seus nobilíssims sentiments:

*Jo vull parlar de les obres de Déu,
vull descriure el que he observat.
A una paruala de Déu foren formades
i compleixen la seva voluntat
a manera de llei.
Brilla damunt l'univers el sol naixent
i la glòria de Déu damunt les seves obres.
No arriben els àngels de Déu
a contar les meravelles del seu poder...
Oh! què són d'agradables les vostres obres!
i no se'n veu més que una centella!..
Totes són diferents una de l'altra,
i no n'hi ha cap que sia inútil!
Una fa bé a l'altra;
qui pot assaciar-se de contemplar-ne la bellesa?*

*Mira l'arc de Sant Martí i beneeix
el seu Creador, puix que és summament grandios
per sa majestat.
Amb el seu esplendor abraça la volta del cel,
i amb elegància l'estén la mà de Déu.*

Volent l'autor significar que mai no podrem parlar de Déu així com toca, acaba el seu himne de glòria, dient:

*Admirable és el Senyor tant i tant,
i estupends els efectes del seu poder.
Vosaltres que el glorificau, alçau la veu
tot quant podeu, perquè queda molt per dir.
Vosaltres que l'exalçau, preniu força
i no vos canseu, perquè no arribareu mai al fons.
Són més nombroses encara les coses desconegudes;
de les seves obres no n'he vist més que un poc!
(Eclesiàstic, cap. 43)*

* * *

Cal ara fer notar que tots aquests testimonis de la grandesa de Déu són escrits fa més de dos mil anys, temps en què a penes si es pot parlar de ciències,

temps en què a penes si els homes coneixien una mil·lèsima part de les coses que ara coneixem.

Si, doncs, allavors qui contemplava el món quedava ja tan meravellat, què farà un savi d'avui. Aquest sí que haurà de dir amb el salmista:

*Senyor, Déu nostre, què ho sou de gran
i admirable en tota la terra.*

Un savi dels nostres dies ho va ponderar d'aquesta manera un poc pesada si voleu, però no menys vertadera.

L'Arquitecte, diu el Professor Luigi Dossi, que va estructurar l'univers havia d'ésser competent en les ciències innombrables necessàries per a formular el pla còsmic de treball: matemàtiques, trigonometria, òptica, fotografia, electrostàtica, magnetostàtica, electromagnetisme, cosmografia, cinemàtica, estàtica, dinàmica, hidrostàtica, acústica, termodinàmica, química, mineralogia, biologia animal, anatomia, fisiologia, neurologia, higiene, medicina general, medicina especial, botànica, zoologia, citologia, istologia, ciència de la fonació, cosmologia, arquitectura, pintura, música, geologia, astronomia...

¿Qui d'avui dia pot ésser un especialista en cada una d'aquestes ciències? ¿Qui les coneixia fa dos mil anys o docents mil, quan segons alguns va aparèixer el primer home?

Doncs bé, qui va posar enmig el món les coneixia perfectament. Qui l'ensenyà, on va estudiar? On tenia els seus laboratoris? ¿D'on tragué els operaris intel·ligents que l'ajudaren? Qui li donà la matèria? Quin temps hi va posar?

Totes aquestes preguntes no es fan perquè sí. Son d'absoluta necessitat perquè tenim davant l'obra que a crits demana que en cerquem l'autor.

Si qualcú digués que tot és fruit de la casualitat, jo li diria: Doncs, per què tant de parlar de triomfs de la ciència humana perquè han pogut enviar una càpsula amb un home tancat i forrat i mig fermat quan des de milions d'any hi ha tants d'astres que volten, tants d'anys que la terra se passeja per l'espai carregada d'homes que se passegen, que riuen, que xerren, que prenen coca-cola i van pel firmament a una velocitat de 30 quilòmetres per segon?

Si enviar un «biscuteret» a volar a uns 300 quilòmetres damunt la terra és un triomf de la ciència, ¿com no ho ha d'ésser enviar-hi la terra i tota la milionada d'estels que corren per l'univers?

No se gloriï, idò, l'home amb sa petita ciència davant la gran màquina de l'univers.

Ara més que mai cal dir amb el salmista:

*Senyor, Déu nostre, com sou admirable
en tot el redó de la terra!*

MIQUEL OLLERS, M. SS. CC.

INFORMACIÓ DEL SANTUARI

(del 15 de març al 15 d'abril)

Lluc dia per dia

El diumenge dia 25 de març, un estol de joves de Muro, acompanyats del seu Consiliari, vénen a Lluc per encendre a la llàntia de la Verge la torxa que ha de presidir la seva Setmana de la Joventut, que comença aquell mateix dia.

Dos dies després són quatre religioses franciscanes que dins pocs dies s'han d'embarcar cap al Perú, per regentar una nova fundació de la seva Ordre. Com a bones mallorquines, abans de deixar l'Illa se despedeixen de la seva Mare dolcíssima, demanant-li la seva protecció i benedicció.

Del 31 de març al 2 d'abril, un grup de 30 ex-alumnes dels Col·legis de Franciscanes de Palma practiquen a Lluc els seus exercicis espirituals, dirigits pel P. Josep M.ª Echarte, M. SS. CC.

I del 12 al 15 d'abril, tota la feligresia d'Escorca ha acudit a la seva casa pairal per escoltar la divina paraula, com a preparació per al compliment pasqual.

Misses noves

Gran diada de festa va ésser per al Santuari i per al nostre Seminari el passat diumenge dia 8 d'abril. Set joves, mallorquins i navarros, que han cursat tots els seus estudis baix la mirada de la Moreneta, el dia abans havien estat ordenats sacerdots a Palma pel Sr. Bisbe i en aquest dia primaveral pujaven per primera vegada a l'altar de Déu per oferir-li l'homenatge de llur joventut i servei.

Al presbiteri i creuer es disposaren els set altars. Fou un espectacle emocionant veure aquelles set elevacions quasi simultànies. Els nous missioners són els PP. Joan Cayuela; Xavier López; Josep M.ª Garcia; Gregori Goicoechea; Jesús M.ª Muro; Llorenç Caldentey i Jacint Rodríguez.

Un visitant il·lustre

El Capità General de les Illes, Excm. Sr. Marià Alonso i Alonso, acompanyat

LLUC PER MALLORCA...

de la seva distingida senyora i de tres dels seus onze fills, va visitar per primera vegada el Casal de la nostra Patrona el passat dia 14 d'abril. Fora de que la seva visita no tenia caràcter oficial, va ésser rebut pel P. Prior i obsequiat amb una solemne Salve i altres cançons per l'Escolania.

Publicacions rebudes

Per a la Biblioteca del Santuari hem rebut dels seus autors:

Via Crucis, poemes de Llorenç Moyà Gilabert, (Palma, 1961).

Ensayo de una Bibliografía del Dr. D. José Miralles Sbert, del Rd. Llorenç Pérez Martínez, (Palma 1961).

San Andrés Avelino, pel P. Antoni Veny, C. R. (Barcelona, Vicente Ferrer, 1962).

Pelegrins agraiïts

Març, dia 19.—Miquel Sastre fa cantar una Salve en acció de gràcies per la protecció rebuda de la Mare de Déu.

Abril, dia 1.—L'Agència de viatjes «Barceló», de Palma, fa celebrar una missa, a la qual assisteix tot el seu personal.

Pugen a Lluc els components de la Confraria de Setmana Santa de las Cinc Llagues, de Palma.

Aquest mateix dia, Daniel Danés i Torres de Campos, ve amb la seva família

i fa celebrar una missa i cantar una Salve en obsequi als seus feels sirvents els esposos Mateu Vidal i Francisca Rul'an, que ara fa 25 anys treballen a casa seva a la plena satisfacció de tothom.

Catalina Serra, de Sa Pobra, dóna gràcies a la Verge per l'èxit d'una operació quirúrgica.

Dia 4.—Antoni Gomila fa un donatiu per al nou trono, complint així una promesa feta a la Moreneta.

Dia 5.—Maria Bonet i Rado, i Margalida Vidal i Vidal, de Santanyí, fan el trajecte Inca-Lluc a peu, per demostrar el seu agraiement a la Patrona de Mallorca per la seva ajuda.

Dia 9.—Carme Cristina Llompart i Joana Milagros Sabater vénen des de Palma, en compliment d'una promesa.

Dia 11.—Els components de la Confraria de L'Hort de Getsemaní, de Sa Pobra, fan cantar una Salve amb motiu de la seva visita al Santuari.

Matrimonis

Dia 20 de març.—Sergio Rodríguez amb Núria Farré Rekkotter.

Nota metereològica

Màxima: 22 graus, dia 2 d'abril.

Mínima: 5 graus, dia 20 de març.

Pluja: 59 litres per metre quadrat,

EL NUEVO TRONO DE LA VIRGEN DE LLUC

UN breve compás de espera podrían llamarse los días transcurridos desde que pusimos punto final a la anterior reseña. Efectivamente, acabados ya los trabajos de albañilería, la actividad en torno al Nuevo Trono de la Moreneta se ha paralizado, al menos en apariencia, en espera de los materiales que faltan para dejarlo ultimado.

Y decimos que esta paralización es sólo aparente, pues en los dichos materiales y objetos que faltan para su acabamiento se trabaja de firme en los distintos talleres y obradores a los que se han encargado. Un solo repaso a los mismos: mármoles para el altar, bajorrelieve y escultura de los «Blauets», lámparas de plata, decoración mural, reparación del órgano, etc., ya nos indica que todo está previsto e inminente su realización, aunque esta haya tenido que demorarse algo en vistas, empero, a la mayor perfección del conjunto.

Las obras, pues, avanzan, aunque ahora de forma menos espectacular y visible. A medida que los citados elementos ornamentales vayan siendo entregados, se

procederá a su colocación y ajuste, operación que llevará de sí pocas semanas.

Cierto que la bendición solemne de este nuevo Trono tendrá que ser unas semanas más tarde de lo que se había previsto desde un principio, pero esta demora redundará favorablemente, como hemos dicho, en la perfección de la obra toda, con lo que se convertirá luego en un motivo más de satisfacción y orgullo ante la magnificencia de ésta.

Relación de los donativos últimamente recibidos:

	Pesetas
J. S. G.	500'00
D. Guillermo Juan Mas	100'00
X. X.	200'00
D. Cristóbal Gelabert	1.100'00
X. X.	200'00
Dos hermanas devotas de la Virgen de Lluc	1.000'00
D. ^a Magdalena Morell, Vda. Llinás	200'00
X. X.	50'00
D. Miguel López (Navarra)	500'00
D. ^a Magdalena Diana Ferriol	200'00
D. ^a María Vidal Barceló	200'00
D. Buenaventura Adrover	25'00
D. ^a Esperanza Ferrer de Galmés	500'00
D. Antonio Gomila	100'00
D. Bernardo Aguiló Bonnín	1.000'00

COVERBOS

UN «assistent» pagès rebé des seu amo s'ordre de dur a un cert amic una carta i un rossinyol.

Sa gàbia, mal tancada, s'obrí, pes camí, fugí s'aucell, i es pobre pagès el seguí amb sa vista tant com li va esser possible.

Queda per de prompte sense sebre què fer-se, fins que per últim resolgué entregar sa carta i sa gàbia explicant sa fuita de s'aucell.

Arribat a ca s'amic des seu senyor li entregà tot, llegí s'amic sa carta, i va dir:

— A sa gàbia no hi veig cap rossinyol i no obstant aquí en sa carta ve un rossinyol.

— Ah! Ve en sa carta? — exclamà s'assistent—. Gràcies sien dades al Senyor! Jo creia que havia volat.

* * *

UNA vegada un ca de caçador tengué s'atreviment d'anar a despenjar una sobrassada d'un veinat. Aquest li pegà darrera i se'n va a ca es caçador.

— Qui hi ha aquí?

— Déu i noltros.

— Jo venia per veure si me pagaríeu sa sobrassada que m'ha presa es vostro ca.

— Si es meu ca ha tengut se manya de prendre-vos una sobrassada — respongué es caçador—, trob que li havíeu de donar es vi que crec que bé el necessitava.

* * *

ENCARA és fadrí?— deia una «polla» enviscada a un veiardo molt ric.

— Sí.

— I quan s'ha de casar?

— Tot d'una que sia viudo.

* * *

CAIGUÉ una vegada un atlotot fent-se a n'es front una buranya que va esser precis anar a cercar ets metges. Aquests es temps que li feien sa primera cura deien:

— Sa ferida és perillosa, perquè se veu es cervell.

— Idó n'agafin un poquet i el mostrin a mumare — respongué s'atlot—, que

me diu cent vegades cada dia que no en tenc gens.

* * *

A un que l'amonestaven per casar-se, va esser acusat de que era parent de s'atlota. Cridat es jove, va al·legar esser fii d'un cosí d'un parent d'un conegut des padrí de son pare de sa mare de s'atlota.

Quina dispensa degué pagar?

* * *

AIXÒ era un senyor amb barba molt llarga, que tenia assegut damunt es seus genois un ninet de cinc anys.

Es nin juguetejant amb una capsa de mistos li encengué sa barba.

—Què has fet?— deia sa mare al temps que s'homo corria tot encès.

—No s'aixecava, i mos han cridats a dinar fa un quart.

Aquest nin no anava de contemplacions.

* * *

ENTRE diferents amics que assistien a un dol, cridava s'atenció un senyor que plorava com una Magdalena, i a qui ningú no havia vist mai a la casa.

—Però, vostè coneixia es meu pobre espòs?— preguntà sa viuda.

—Ai! No, senyora!

—Idò per què plora vostè d'aquesta manera?

PÀGINES D'HUMOR

—Perquè vénc en nom d'un amic seu que l'estimava moltíssim.

* * *

UN mestre deia a un deixeble:

—Mira, amb sa teva cara conec que dius mentides.

—Sa meva cara ment, però jo no.

* * *

UN atlot s'examinava de Geografia i es mestre li preguntà:

—On està Egipte?

—Allà on ha estat sempre.

—Ben dit. I sa terra de què se compòn?

—De capes.

—Això sí que no és ver, perquè jo ja n'haguera agafada una.

* * *

A un solleric que pretenia de retòric li preguntaren:

—Com posaríeu *jamón* amb *g* o amb *j*?

—Amb *tumàtiga*.

* * *

ESTIC content de veure'l bo —deia un senyor que se despedia, a un altre —, em sap molt de greu no haver tengut temps de visitar sa seva senyora; farà favor de posar-me an es seus peus.

—Em sap mal —respòn s'altre—, però no pot ser de cap manera.

—No pot ser?

—No senyor, perquè és coixa de naixement.

* * *

UN senyor que estava distret va sentir paupar-se, va acalar es cap i va veure un

lladre que li tenia sa mà dins sa butxaca des rellotge.

—Ah, pòlissa! —li digué—, i què feies?

—Dispens —contesta—, desitjava sebre quina hora era i no volia que vostè se molestàs per dir-m'ho.

(De «L'Ignòrancia»)

EPIGRAMES

—¿Viu aquí un tal don Ramon
que fa poc temps que morí?

—No, senyor! Vaig sentir dir
que se n'anà a l'altre món.

—Que és molt lluny? —Jo no ho sé.

—Com el podria trobar?

—Tirant-se vostè a la mar?

—Moltes gràcies! —No hi ha de què.

Una beata truana
deia amb gran devoció:

—An aquest cos meu traïdor
mai li don lo que em demana.

Si veig que vol dejunar
una setmana complida,
llavors li faç menjar
una porcella rostida.

A un refresc en Tià Camorra
gorra posada hi va anar,
i un altre li preguntà:

—De què vas avui, Tià?

—Homo, avui jo vaig de gorra...

Amb so vici En Pep Dengue
tot ho fon i ho fa malbé,
i a ca-seva l'homo té
sa misèria que el se menja.

I sa dona fent sa fel,
sempre sempre el me predica,
i ell exclama: —Bon remica!
Passant fam guanyam el eel.

LLUC

Revista mensual dirigida pel P. Cristòfor Veny, M. SS. CC.

Administració: Santuari de LLUC (Mallorca)

Preus de subscripció: Ordinària, 50 pessetes l'any.

De protector, 100 pessetes l'any. Número solt, 10 pessetes.

Una publicació al servei
de l'Església i de Mallorca

Mallorquins: obsequiau
els vostres amics amb
una subscripció a la re-
vista LLUC.

La revista LLUC a través de les seves diverses
seccions enguany ha publicat treballs inèdits de:

Josep BAUÇÀ I PISÀ

Miquel CAÑELLAS JAUME

Miquel FORTESA

Miquel GAYÀ

Joan J. GENOVARD, M. SS. CC.

Dr. JANSÀ GUARDIOLA

Rafael JUAN I MESTRE, M. SS. CC.

Gabriel LLOMPART, C. R.

Joan Francesc MARCH, M. SS. CC.

J. MASCARÓ PASARIUS

Francesc de B. MOLL

Mateu MUNAR I SUREDA

Miquel OLLERS, M. SS. CC.

Joan PONS I MARQUÈS

Jaume REYNÉS, M. SS. CC.

Cristòfor VENY, M. SS. CC.

Llorenç VIDAL

La revista LLUC seguirà publicant col·labora-
cions de tots els millors escriptors de Mallorca.